

Zespół Szkół w Krzymowie
Szkoła Podstawowa
im. Mikołaja Kopernika
Gimnazjum
im. Papieża Jana Pawła II

Mobbing i bullying w szkole

Poradnik opracowany na bazie materiałów ORE,
przez pedagoga szkolnego

Mobbing i bullying w szkole

Spis treści

I	Mobbing i bullying	3
II	Podstawowe oznaki rozpoznania mobbingu w szkole.....	3
III	Oznaki pozwalające rozpoznać nauczycielom ofiary mobbingu.....	3
IV	Oznaki mobbingu pozwalające rodzicom rozpoznać to zjawisko u dzieci.....	4
V	Cechy ogólne ofiar mobbingu.....	4
VI	Charakterystyka ofiar prowokujących:	4
VII	Rozpoznanie sprawców mobbingu	4

I Mobbing i bullying

Mobbing polega na szykanowaniu jednostki zazwyczaj przez grupę.

Oznacza terror psychiczny: zaczepianie, izolowanie, obmawianie, nieprzyjazne wypowiedzi i zachowania grupy lub osoby w stosunku do drugiej osoby lub grupy, mające na celu wyłączenie konkretnej osoby z grupy koleżeńskiej lub zawodowej.

Ofiara zostaje poddana długoterminowej przemocy ekonomicznej, psychicznej i społecznej w celu zastraszenia, upokorzenia i ograniczenia jej zdolności do obrony.

Słowo **bullying** jest rozumiane najczęściej jako tyranizowanie, z intencją skrzywdzenia drugiej osoby. Agresywny akt w dużej mierze nie jest wynikiem prowokacji i powtarza się na przestrzeni jakiegoś czasu. Określany jest często jako, celowe, powtarzalne i nie prowokowane zachowania agresywne jednego lub grupy sprawców wobec ofiary; z zamiarem sprawienia jej bólu fizycznego, przykrości, poniżenia lub przerażenia jej, najczęściej w obliczu grupy „wizów” z wyraźną nierównowagą sił - niemożnością obronienia się ofiary i poczuciem bezkarności sprawcy.

Sprawcami bullyingu zwykle są osoby impulsywne, dominujące, bez empatii, postrzegające pozytywnie przemoc, łaknący społecznego prestiżu z wysoką samooceną.

Ofiarami stają się najczęściej osoby, o następujących cechach: małe poczucie bezpieczeństwa, lękowe, o niskim wskaźniku więzi rówieśniczych, niskim poczuciu kompetencji, czasem outsider.

Pojęcie bullyingu jest bardziej rozpowszechnione w krajach anglojęzycznych (Wielka Brytania, Irlandia, Australia oraz w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie). Natomiast pojęcie mobbing zadomowiło się między innymi w Szwecji, Finlandii, Norwegii, Niemczech oraz w Polsce.

II Podstawowe oznaki rozpoznania mobbingu w szkole

- Przezywanie, upokarzanie, wyśmiewanie, wyszydzanie, zastraszanie, zakrzykiwanie, grożenie.
- Zaczepianie, popychanie, szturchanie.
- Dzieci takie wciąganie w kłótnie i bojki, w których są stroną słabszą, nie bronią się, lecz próbują uciec lub się wycofać (często płacząc).
- Zabieranie książek, pieniędzy i innych rzeczy.
- Siniaki, zadrapania, podarte ubrania.

III Oznaki pozwalające rozpoznać nauczycielom ofiary mobbingu

- Są samotne w czasie przerw i niedopuszczanie do grupy.
- Jako ostatnie wybierane są do składu drużyny w grach zespołowych.
- W czasie przerw starają się trzymać w pobliżu nauczyciela lub innych dorosłych.
- Mają problemy z głośniejszymi wypowiedziami na lekcjach, a odpowiadając sprawiają wrażenie niepewnych, nerwowych.
- Wyglądają na sfrustrowane, nieszczęśliwe, smutne i łatwo płaczą.

IV Oznaki mobbingu pozwalające rodzicom rozpoznać to zjawisko u dzieci

- Przychodzą do domu w podartych ubraniach, mają zniszczone podręczniki.
- Nie są odwiedzani przez kolegów, rzadko są do nich zapraszani.
- Nie lubią lub boją się chodzić do szkoły, z oporami wychodzą z domu.
- Skarżą się na brak apetytu, bóle głowy i żołądka, zwłaszcza rano.
- Do szkoły często bez uzasadnienia chodzą dłuższą drogą.
- Mają kłopoty ze snem, koszmarne sny, płaczą w nocy.
- Maleje ich zainteresowanie szkołą.
- Sprawiają wrażenie nieszczęśliwych, samotnych w depresji, zdarzają się im nagłe zmiany nastroju.
- Proszą rodziców o pieniądze lub je kradną.

V Cechy ogólne ofiar mobbingu

- Potencjalnie ofiary mogą być fizycznie słabsze od swoich rówieśników.
- Boją się urazów fizycznych i dlatego unikają niebezpiecznych zabaw, niektórych dyscyplin sportowych. Mają słabą koordynację ruchową.
- Są ostrożne, wrażliwe, ciche, wycofane z życia, mało aktywne, nieśmiałe, często płaczą.
- Są niepewne, załęcznione, nieszczęśliwe, mają niską samoocenę, podświadomie i pośrednio pokazują innym, że są nieszczęśliwe i mało wartościowe, okazują swoją bezradność - widać, że są łatwym celem.
- Mają trudności z pokazywaniem się w grupie towarzyskiej.
- Łatwiej przychodzi im nawiązanie kontaktu z dorosłymi niż z rówieśnikami.

VI Charakterystyka ofiar prowokujących

- Mają one porywczy temperament, bronią się, gdy ktoś je zaatakuje, chcą się bić i próbują oddać, najczęściej z żalonym skutkiem.
- •Mogą być nadaktywne, ciągle w ruchu, nie potrafią się skupić - ogólnie są to uciążliwe dzieci, wprowadzające zamieszanie i niepokój. Często są niedojrzałe i niezdarne, miewają drażniące otoczenie przyzwyczajenia.
- Są nie lubiane przez dorosłych z nauczycielami włącznie.
- Mogą same usiłować dokuczać innym uczniom.

VII Rozpoznanie sprawców mobbingu

- Łatwo się irytują, szydzą z innych, celowo mówią rzeczy, które mogą kogoś zranić, grożą, wyśmiewają się, popychają innych, szturczą, biją, znęcają się, niszczą cudze rzeczy.
- Mają potrzebę dominowania i tyranizowania innych, chętnie uciekają się do przemocy i groźby, dążą do realizacji swojej woli za wszelką cenę. Chętni są swoją faktyczną lub wyimaginowaną władzą nad pozostałymi uczniami.
- Są porywczy, impulsywni, cechuje ich niski próg frustracji, mają trudności z przystosowaniem się do panujących norm i zasad. Aby osiągnąć korzyści, chętnie oszukują.
- Ogólnie są zbuntowani, nieposłuszni i agresywni.
- Sprytnie wykręcają się z trudnych sytuacji.
- Mają opinię twardych. Nie współczują dręczonym uczniom. Mają dość wysokie mniemanie o sobie.
- Stosunkowo wcześnie zaczynają łamać normy prawne i społeczne.
- Wpadają w złe towarzystwo, stają się chuliganami.

Data:..... Kinga Zielińska – Szczepaniak:

